

koja je primalac imao prema brodaru, pa prema tome primalac od brodara nema prava zahtijevati više ništa. Kad bi se udovoljilo primaočevom tužbenom zahtjevu, osiguratelj bi time bio prikraćen jer bi, u slučaju njegovog regresnog zahtjeva prema brodaru, brodar imao pravo odbiti onu svotu koju je već platio primaocu.

S obzirom na ovako zauzeto stajalište sud se nije upuštao u ispitivanje drugih brodarovih prigovora.

(DMF 1968, str.755)

B.J.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 10.VII 1968.

Sté d'assurances et de réassurance
l'Équité c/a Doneddu i Cie de
navigation mixte

Pomorsko osiguranje tereta - Klauzula teretnice o oslobodjenju odgovornosti brodara - Propust osiguranika da postupkom protiv brodara očuva osiguratelju pravo regresa prema brodaru za isplaćenu osigurninu - Valjana je klauzula teretnice kojom se brodar oslobadja odgovornosti za štetu na teretu nastalu prije ukrcaja i poslije iskrcaja - Ako je ova klauzula unesena u teretnicu a šteta je nastala prije ukrcaja ili poslije iskrcaja, osiguratelj ne može prigovoriti osiguraniku da nije postupio protiv brodara i da je radi toga brodar oslobodjen odgovornosti, time je osiguratelju onemogućio regresni zahtjev prema brodaru - Brodar je, naime, oslobodjen odgovornosti na temelju same klauzule u teretnici - Pod navedenim pretpostavkama osiguratelj je dužan osiguraniku isplatiti osigurninu

Brodar je primio na prijevoz jedan automobil. Krcatelj, koji je ujedno trebao biti i primalac, osigurao je automobil, medju ostalim i protiv rizika kradje. Medjutim prije ukrcaja, dok se nalazio još na obali, automobil je bio ukraden. Budući da osiguratelj odbija isplatiti osigurninu, vlasnik-osiguranik-krcatelj ustaje protiv njega tužbom. Osiguratelj se prvenstveno protivi tužbi, a podredno predlaže da će se u spor uvući i brodar koji bi mu regresirao iznos koji bi on eventualno bio obavezan platiti tužitelju. Apelacioni sud je obvezao osiguratelja na isplatu utuženog iznosa, a odbio je njegov zahtjev da mu brodar isplati svotu koju je on morao platiti tužitelju.

Protiv presude Apelacionog suda žalili se tužitelj, i spor je riješila Kasacija.

U svojoj žalbi osiguratelj navodi da je Apelacioni sud neopravdano njega obvezao na isplatu osigurnine iz sljedećih razloga:

Osiguranik je, propuštajući da bilo što poduzme protiv broдача, osiguratelju onemogućio da se za isplaćenu osigurninu regresira od broдача. Nije tačno stajalište drugostepene presude da broдар nije za odnosnu štetu odgovoran, pa da osiguranik nije ni imao što protiv broдача poduzimati, jer je u teretnicu bila unesena klauzula na temelju koje broдар otklanja od sebe odgovornost za štetu prouzrokovane teretu prije ukrcaja. Ova je klauzula prema stajalištu osiguratelja ništava, jer se protivni propisima koji su vrijedili u vrijeme kad je teretnica izdana. Ne može se naime vrijednost ove klauzule nepriznavati samo za jedan dio puta - od čekrka u luci ukrcaja, pa do čekrka u luci iskrcaja - a za drugi dio puta - prije ukrcaja i poslije iskrcaja - priznavati ju, jer pomorski prijevoz kao takav predstavlja jednu cjelinu i to od časa kad broдар preuzme robu na prijevoz, pa dok je ne preda primaocu, i dosljedno tome za čitav put moraju se klauzule ugovora odnosno teretnice na jednaki način tumačiti.

Kasacioni sud nije prihvatio ovo tuženikovo stajalište. Prema Zakonu od 2.IV 1938, koji na ovaj spor dolazi do primjene, klauzule s kojima se broдар u pogledu svoje odgovornosti stavlja u povoljniji položaj od onoga u koji ga stavlja Zakon, nisu valjane za štete koje nastanu od časa ukrcaja pa do iskrcaja robe. Za štete koje nastanu prije i poslije toga dopustive su. Prema tome, zaključuje sud, budući da broдар za odnosnu štetu nije bio odgovoran na osnovi navedene klauzule, ni osiguranik-krcaatelj nije imao što poduzimati protiv njega, pa nije osiguratelju onemogućio pravo regresa od broдача za isplaćenu osigurninu.

Iz navedenih razloga Kasacija je potvrdila presudu drugostepenog suda.

(DMF 1969, str.17)

B.J.

Bilješka.- Što se tiče dopustivosti klauzula s kojima broдар sebe stavlja u povoljniji položaj od onoga u koji ga stavlja zakon, a za vrijeme prije ukrcaja i poslije iskrcaja robe, u gornjoj presudi je zauzeto isto stajalište koje zauzima i naš Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova. Kod ovih klauzula se u vezi s osiguranjem može postaviti jedno

načelno pitanje o kojemu sud, na žalost, u gornjem slučaju nije raspravljao. Iz obrazloženja presude proizlazi da sud smatra da je osiguranik dužan nakon nastupa osiguranog događaja poduzeti potrebne mjere u svrhu očuvanja osigurateljevog interesa. Među ove mjere spada i očuvanje osigurateljevog regresnog zahtjeva prema štetniku. Da je brodar za odnosnu štetu bio odgovoran, a osiguranik nije poduzeo potrebne mjere za očuvanje regresnog zahtjeva osigurateljeva, sud bi osiguratelja oslobodio dužnosti naknade štete. To bi bilo potpuno u skladu s propisima o osiguranju. Unošenjem odnosne klauzule u teretnicu osiguranik je također onemogućio osiguratelju pravo regresa prema brodaru. U vezi s ovim postavlja se pitanje da li bi osiguratelj, što u gornjem sporu nije učinio, mogao prigovoriti osiguraniku da je dopustio brodaru unošenje u teretnicu odnosne opaske, pa da mu je na taj način onemogućio pravo regresa protiv brođara.

B.J.